

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal:
Sándor király-utca 9. sz.
Sürgőnycim: Délbácska
Telefonszám: 137

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy óra - - 20 dinár
Negyedévre - 60 dinár
Félévre - - 120 dinár
Egyes szám ára:
1 DINAR

NOVISAD, 1922 szeptember 28 || POLITIKAI NAPILAP || III. évf. 215. szám Csütörtök

A legsötétebb Afrikából

és más civilizációtól távolos helyekről a Népszövetség genfi üléseire kiküldött delegátusok egyre kellemetlenebbek, hogy úgy ne mondjuk tolakodók lesznek. Elcsodálkozik az ember azon a vakmerőségen, amellyel bele mernek szólni az európai civilizáció dolgaiba. Csak nem rég tettük szová bizonyos Murray ur, afrikai delegátus azon kívánságát, hogy küldjenek ki bizottságokat a kisebbségek sérelmeinek megvizsgálására és azoknak a lehetőségeknek a megvizsgálására, amelyekkel ezek sorsán segíteni lehetne. Már ez a Murray ur is nagy tudatlanságot árult el ezzel az indítvánnyal, mert azt gondolta, hogy némely helyeken a nemzeti kisebbségek nem élvezik mind azokat a jogokat, amelyeket a békeszerződés biztosít számukra. Sőt mintha azt is kifejezésre juttatta volna, hogy a kisebbségek el vannak nyomva. Benes természetesen rögtön ennek ellenkezőjéről igyekezte meggyőzni, itt nem a kisebbségeknek van okuk panaszkodni, hanem ellenkezőleg a kisebbségek terrorizálják a többséget. Ez a lecke, amiben Benes kioktatta a vad Afrika fiát nem sokat használt a kulturálan népek képviselőinek, mert most meg valami ausztráliai merte beleütni az orrát olyan dolgokba, amelyhez éppen semmi köze. Sajnos őt nem oktatta ki Benes, pedig erre is ráfért volna egy kis lecke. Az ausztráliai delegátus a Népszövetség egyik ülésén azt találta mondani, hogy tulajdonképpen miért nem avatkozik be a magas testület a görög-török konfliktusba és miért nem igyekszik ezt megoldani, hiszen tulajdonképpen ez lenne a célja. Ez az ur azonban valószínűleg megfélemedezett arról, hogy a törökök nem tagjai a Népszövetségnek, bár a norvég delegátus szerint ez nem is olyan nagy baj. Ezért még szóba lehetne velük állni. Előbb azonban ki kell kérni a hatodik bizottság véleményét, amely viszont a negyedik albizottság határozata alapján hozhat csak döntést, ez meg az előkészítő nélkül nem tehet semmit, az utóbbinak pedig a kistanácsot kell meghallgatni, amely szintén csak kormányja instrukciói alapján mondhat véleményt. Ezalatt pedig Szmirna leégett, ötvenezer ember elpusztult, az angol hajóhadat Kisázsia partjai előtt összpontosítják, másfél millió ember menekül, újabb háború réme fenyeget, de ez mind csekélység, a fő, hogy az exkluzív társaságot meg ne zavarja egy hivatalos vendég. Mindezek után csak az afrikai kiküldötteket nem értjük, akik annyira a szívükön viselik az európai népek sorsát. Talán jobb volna a Népszövetség

üléseit a Husvét szigetekre, vagy Kame-runba áthelyezni, esetleg a Fidzsi szigetek is számításba jöhetnek, mert itt a négerk kiküldöttjei nagyobb számban vehet-

nének részt és így talán meg lehetne menteni az európai civilizációt és megoldani a kisebbségi kérdést.

15 évi fegyházra ítélték dr. Varga Györgyöt

Kihirdették az ítéletet a subotica kémkedési perben — Német ítélet 5 évtől 15 évig, 8 vádlottat felmentettek — Az ellítettek és az ügyész felelősekről

Subotica, szeptember 27. (A Délbácska tudósítójának telefonjelentése) A tizenkét nap óta folyó kémkedési perben ma, szerdán délután hirdette ki az ítéletet Pavlovics István főtárgyalási elnök, valamennyi vádlott és mintegy ezerfőnyi közönség jelenlétében. Az ítélet

dr. Varga Györgyöt 15 évi
Ignác Gyulát 12 „
Hajdu Józsefet 10 „és
Német Imrét 8 évi

fegyházra sujtja, miután a vádiratban foglalt bűncselekmények elkövetését a főtárgyaláson felmerült bizonyítékok és a vádlottak beismerő vallomása alapján beigazolták ta-

lálta. Három vádlottat, névszerint dr. Völgyi Jánost 5 évi Vörösbányai Mátyást 5 „ és Dömötör Aladárt 5 évi fegyházra sujtja az ítélet, miután tudomással bírtak az inkriminált cselekményekről.

A többi vádlottat, névszerint Pospek Ferencet, Sebestyén Antalt, Sárai Szabó Krisztinát, Nagy Józsefet, Jakab Sámuel, Gálffy Gyulát, Pálffy Istvánt, Szedlár Józsefet, Heim Antalt, Tumbász Bélát és Deák Sándort a vád és következményei alól felmenti az ítélet. Ugy az ellítettek, mint az ügyész megfélelősezték az ítéletet.

Detronizálták a görög királyt

A hadsereg a trónörökösöt kiáltotta ki királlyá

Athen. Tegnap a frontcsapatoktól külön kurir érkezett Athenbe és jelentette, hogy a hadsereg detronizálta Konstantin királyt és a jelenlegi trónörökösöt IV. Györgyöt kiáltotta ki királlyá, aki Venizelossal együtt meg fogja menteni Görögországot. E hirre az összes csapatok elhagyták a laktanyákat és megszállták a várost, amelynek kizárólagos urai. Éjjelkor az egész helyőrség királlyá proklamálta IV. Györgyöt. A görög fővárosban a legtéljesebb khaosz uralkodik. A Konstantin által kinevezett Kalogeropulosz kormány még hivatalban van és mellette egy katonai ellenkormány alakult.

Beograd. A gyevelyeli rendőrfőnök táviratot küldött a belügyminiszteriumba

és ebben megerősíti Görögországból érkezett hírek alapján, hogy Athenben detronizálták Konstantint, aki elmene-kült a fővárosból, egyik hír szerint egy görög szigetre, másik hír szerint Zürichbe.

Szaloniki. Konstantin király detronizálásának híre Szalonikiben nagy tüntetés volt Venizelos mellett.

Beograd. Athénből jelentik, hogy Duzmanisz tábornok 120.000 embert összpontosított Trákiában, Drinápoly körül és ezzel a hadsereggel vissza akarja verni Kemal támadását. Görögországban nagyon biznak abban, hogy Jugoszlávia meg fogja segíteni Görögországot, annál is inkább, mivel az új király igen közeli rokonságban van a jugoszláv és román királyi családdal.

Anglia folytatja a csapat szállításokat Kisázsia

Pesszimisztikus hangulat az antantnál — Kemal pasa feltételei

Még tegnap remélhető volt, hogy a Kemal kérdésnek nemcsak angol-francia része intéződött el, hanem sikerülni fog megállapodásra jutni Kemal pasával is. Kedden a hangulat azonban ismét pesszimisztikussá lett. Egybehangzó angol és francia jelentések szerint ugyanis Kemal pasa nem fogadja el minden fentartás nélkül a szövetségesek feltételeit. Erre mutat a konstantinápolyi kemalista megbízott kijelentése is, aki úgy nyilatkozott, hogy a szövetségesek jegyzéke elfogadható ugyan a tárgyalások alapjául, de a Márványtenger partjainak és Thrakia egyes részei-

nek kiürítése ellentétes — Törökország szuverenitásával. Kemal pasa egyébként elutasítja a szövetségesek azon követelését, hogy Thrakiát a végleges döntésig a Népszövetség vagy Franciaország közigazgatása alá helyezték és ragaszkodik ahhoz, hogy ezen területet azonnal átvegye.

Konstantinápolyból tegnap érkezett azon hír, hogy kétezer főből álló török lovasság behatolt a semleges zónába. tervszerű és szándékos volt.

Az angolok a megváltozott helyzetnek megfelelőleg fokozott erővel szállítják a csapatokat Kisázsia, úgy,

hogy ezek után megállapítható, hogy Anglia a párisi megállapodások után sem szüntette meg a csapatszállításokat.

Londoni jelentés szerint a békekonferencia valószínűleg október 25-én ül össze. Angol mértékadó körök véleménye szerint Kemal pasa hajlandó azon megjelenni, de csak a következő három feltétel mellett: 1) Az angol csapatok Kisáziából elszállítandók; 2) A kemalista csapatok azonnal bevonulnak Thrakiába és 3) Oroszország a békekonferenciába bevonandó.

Az United Telegraph jelenti: Párisból megerősítik a konstantinápolyi kormány lemondásának hírét. A kormány lemondását maga Kemal pasa kívánta, dokumentálni akarván ezzel Törökország egységét. A tiszta kemalista kormány megalkakulása azonban csak átmeneti jellegű lesz amíg el nem érkezik az egységes miniszterium meg-

alakításának ideje. Az egyes tárcák beöltésénél Hamid bej angorai képviselő Kemal pasával egyetértésben döntő befolyást fog gyakorolni.

Az United Telegraph jelenti Athenből: A minisztertanács tegnap megvitatta Görögország állásfoglalását a békekonferencián. A kormány elhatározta, hogy bár tiltakozik a törököknek nyújtott engedelmények ellen, a konferenciára mégis teljhatalmu megbizottakat küld.

Szófiából jelentik, hogy bolgár politikai körökben nagy elkedvtelenedés uralkodik amiatt, mert Bulgáriát nem hívták meg a keleti konferenciára, noha a többi balkánállamokat meghívni szándékoznak. A bolgárok arra hivatkoznak, hogy Bulgáriában körülbelül kétszáz ezer thrákiai menekült tartózkodik, ezért joga van ahhoz, hogy szóhoz jusson a török határok megállapításánál.

Európa sorsdöntő órákat él át . . .

Párisból jelentik, hogy mára várják az angorai kormány választát. A jegyzék tartalma még nem került ugyan nyilvánosságra, de beavatott körökben úgy tudják, hogy Kemal pasa ragaszkodik a Dardanellákon való átkeléshez, Thrakiának a török csapatok általi megszállásához és Oroszországnak és Bulgáriának a konferencián való részvételéhez. Ezekon kívül még követeli, hogy a béketárgyalások ideje alatt az angol flotta semmiféle katonai mozdulatot ne tegyen.

Moszkvából jelentik, hogy Karachon helyettes külügyi népbiztos újabb jegyzéket intézett az antant kormányaihoz, amelyben követeli érdekelt balti államnak a keleti konferencián való részvételét. A jegyzék nyomtatékosan hangsúlyozza, hogy békés megoldás csak úgy képzelhető el, ha a konferencián minden, a Fekete-tengeren érdekelt állam részt vesz.

Páris. (Er. táv. A Newyork Herald-

ban ma egy vezető diplomata nyilatkozata a helyzetet nagyon bizonytalanul látja és kijelenti, hogy Európa olyan sorsdöntő órákat él át, mint 1914. nyarán. Figyelmezteti a diplomatákat arra, hogy egy kis hiba nemcsak a békeszerződést, de az európai egyensúlyt is feldöntheti.

Konstantinápoly. (Eredeti táv.) Kelet-Trákiában a mohamedánok hangulata rendkívül izgatott. Lüle Burgasban a törökök a görög hivatalokról eltávolították a görög zászlót és a hivatalnokokat elkergették. Hasonló eseményeket jelentenek más községekből is. Konstantinápolyban az angol tisztek nyugtalanok a lakosság lázadó magatartása miatt. A helyőrség már nem érzi magát biztonságban. Harrington tábornok tegnap hosszas tanácskozáskor folytatott a szükségesnek látszó intézkedések miatt, amelyek főleg az antantsapatok biztonságának megvédésére vonatkoznak.

Diplomáciai körök véleménye szerint a törökök Keletrákia megszállását minden körülmények között végrehajtják. A semleges zóna biztosítása csak ideig-óráig sikerülhet. A Daily Mail jelentése szerint Konstantinápolyban bolseviki agitátorok izgatnak, akik együtt dolgoznak Kemal pasa megbizottjaival. Az általuk szétszórt iópiratok az Anglia elleni felkelésre szólítják fel az összes mohamedánokat.

A Reuter távirati ügynökség jelenti Athenből, hogy Konstantin király lemondott trónjáról. A Havas ügynökség jelenti Párisból, hogy a görög kormány beadta lemondását. A Chicago Tribune szerint Zaimis volt görög miniszterelnök megbízást kapott, hogy utazzék haladéktalanul Párisba és ismertesse meg a helyzetet Venizelossal.

A szövetségesek konstantinápolyi két főparancsnoka elhatározta, hogy ha Kemal pasa a szövetségesek jegyzékét elfogadja, fel fogják szólítani, hogy Mudiában, Bussa kikötővárosában vegyen részt a fegyverszüneti tárgyalásokon.

A hadügyminiszter állása megrendült

(Saját tudósítónktól.) Az elmúlt hetekben a beogradi Tribuna és Balkán heves támadásokat intéztek Vászics hadügyminiszter ellen, azzal vádolva, hogy ő is rajt volt az osztrák-magyar XIII. hadtesti parancsnoksága által kiállított listán, amely a monarchia barátjainak névjegyzékét tartalmazta. A két lap sorozatos cikkekben támadta a hadügyminisztert és távozását követelte. A beogradi sajtó nagyrésze azonban nem csatlakozott a hadügyminiszter ellen indított kampányhoz.

Politikai körökben sem tulajdonítottak a támadásnak nagyobb fontosságot, míg most egy olyan eset történt, ami épen a támadásokkal kapcsolatban nagy feltűnést keltett. A király ma kihallgatáson fogadta Pécics tábornokot a vezérkari főnökhelyettesét, aki a hadsereg állapotáról referált a királynak. Eddig ezt a jelentést mindig a hadügyminiszter tette és hogy most nem őt hívta meg a király ebből arra következtetnek, hogy a hadügyminiszter állása megrendült.

Furcsa dolgok az 5000 koronás borraivalók városából

Alku a muzeumok kincseire — Mulató lett minden boltból — A bécsi az idegen szoldjában áll sort az Opera előtt —

Bécs, 1922 szeptember

Bécs: az osztrák Babel, most éli legvigabb, legdühödtebb óráit. Ez az idegnélküli, Part pour l'art züllés már nem a szórakozást és nem is a bufeledtetést szolgálja.

A ragyogó mulatók és éttermek csillárjai alatt angol, francia, olasz és északi nyelvek bolond káoszában elsikkad az osztrák siberek hangja, Bécs már régen nem az osztrákoké. Itt most az angol és amerikai munkanélküliek, a „nehézvalutájú” nyugati luxusutazók az urak. Az Imperial Hotelől a Sacherig, a Rothen-thurm-Strasse éttermeitől az árakban ma is vezető Schönbrunner Schloss-Restaurantig — mindenütt külföldiek ülnek. Az osztrák Babelben ma az osztrák a legszerényebb, aki csak a hatalmas üvegtáblákon át nézi a külföldi parvenük tobzódását.

Szeptember elsején megnyiták a színházak és megnyiták a legsötétebb kis mellékutcák cipész- és mosódoboltjai is, — de mint ragyogó bárók, kabarék és mulatók. Lejtős, kis sötét utcák házain vakító transzparenszek hirdetik az új eldorádókat, amelyekbe tízezer koronás jegy megváltása után már beléphet a szerény halandó.

A belépőjegy inkább csak a formát és a

jóhírnevet szolgálja. A tulajdonképpeni mulatás a kétezerkoronás ruhatárnál, a százezerkoronás vacsoránál folytatódik és valahol a kétmillió fölül végződik.

Az aranycipkás portások ötezer korona borraivalón alul ki se nyitják az autók ajtaját. A további kiszolgálás is nemzetség, illetve valuta szerint történik. Természetesen az amerikaiak vezetnek. A bécsi mulatók alkalmazottainak már olyan edzett szemük van, hogy az autóablak üvegén át megismerik az utast és a valutáját. A nagy, fekete keretes pápaszem például igen jó gíánlás. Manapság ugyan minden sibercesemete ilyen reklám-szemüveggel lohol a bécsi utcákon mégis ez az új, beteg divat az amerikaiakat és angolokat jellemzi. A fekete arcbőrt egyenesen ünnepléssel fogadják. Ez érthető is. Beszéltem egy indus egyetemi hallgatónal, aki 1000 rupiából körülutazza egész Európát. 2-3 rupia elegendő ahhoz, hogy esti 10-ig — a szeszitalom kezdetéig — részegre itassa egy-egy mulató egész személyzetét. A japánok is kiváló fogadtatásban részesülnek, de ezek ritkán látogatják a mulatóhelyeket.

Szegény, egymillió havi fizetéses osztrák államhivatalnok ijedten oszon el egy-egy kivilágított helyiség előtt. Már megszokta, hogy Bécsben a — bécsieknek van a legkisebb jussuk az élethez. Most — ugy maguk között — szidják a külföldieket és elkeseredett kávéházi beszélgetés közben dühödt meggyőződéssel hangoztatják, hogy: a külföldiek taszítják a végromlásba.

6000 koronás muzeum-jegy

A muzeumok és kiállítások tömege is a külföldieket várja. Ez már a higgadtabb üzleti része a valuta-invázióknak. Mindent megfizettetni a külföldiekkel! A Kunsthistorisches Muzeumban 4000, a Naturhistorisches Muzeumban pedig 2000 korona a belépődíj. Délelőtnként itt szórakozik a külföldi karaván. Szórakozik, mint ahogy moziba és az Urániákban is elruccan esős napokon, mikor már unja a sok kivilágítást. A Rubens és Rembrandt termekben még megáll hosszabban egy-egy francia, vagy olasz, de különben inkább csak sétálnak a képek között.

Mesélik, hogy a Naturhistorisches Muzeum egyik osztályán két amerikai bolyongott sokáig. Aztán megálltak az egyik üvegszekrény előtt, amelyikben régi súlyosveretű arany és ezüst ötvös munkák voltak. Egy ideig tanakodtak, majd az egyik az ajtónál álló szolgálóhoz fordult,

— Mondja csak, — kezdte ropogós, rossz németiséggel — nem eladó véletlenül az a karperec ott a 27-es szekrényben?

A szolgálja mosolygott és megmagyarázta, hogy semmi sem eladó.

Jó, jó, — mondta lehangoltan a Jenki — azt én is tudom, hogy ez muzeum! De maguk annyit sirnak a nyomorokról, nélkülözésükről, — hát miért nem adnak el egypár ilyen holmit?

Azt hiszem, ha hirdetést tennének közzé, egy hét alatt a Schatzkammer és a bécsi muzeumok minden anyaga elkelne. Ezeknek már

Leszerelnek az 1898-as nemszlávok

- Akik a háboru alatt szolgáltak, azokat elbocsátják -

(Saját tudósítónktól.) Megírta a Délbácska, hogy az 1898-as évfolyambeli nemszlávok közül többeket behívtak. A behívottak egyrésze olyan, aki a háboru alatt nem teljesített szolgálatot, volt azonban olyan is közöttük, aki szolgált a háboru alatt, de annakidején nem kérte ennek az időnek a beszámítását az SHS hadsereg szolgálati idejébe. A behívott nemszláv hadkötelesek egytől-egyig eleget is tettek a felhívásnak és pontosan bevonultak.

A bevonulás akkoriban teljesen váratlanul érte az érdekelt hadköteleseket, annál is inkább, mert meg voltak róla győződve, hogy őket, akik már két éven át szolgáltak a magyar-osztrák hadseregben, legfeljebb hadgyakorlatra fogják behívni, tényleges rendes katonai szolgálatra senki sem gondolt. Annál inkább furcsállották ezt az intézkedést, mert hisz igen soknak közülük rangjuk volt, aminek elismerése irányában még nem történt intézkedés. Így pedig az a furcsa helyzet állott elő, hogy katonailag képzett altisztek, mint egyszerű újoncok vonultak be, csak azért, mert a kérvényezést annakidején elmulasztották.

A Délbácska, amikor hírtül adta a behívást, megírta, hogy mindazok, akik eddig nem kérték szolgálati idejük beszámítását ezt sür-

gősen tegyék meg, mert csak ezen formalitás hiánya miatt hívták be őket katonai szolgálatra. A behívottak ezt meg is tették és a kérvények elintézése meglehetősen hamar megtörtént, mert már több kérvényre megérkezett a válasz, amelynek értelmében az illetőnek beszámítják az osztrák-magyar hadseregben eltöltött szolgálati időt és egyttal intézkedik ez a leirat az illetők leszerelésére vonatkozólag is.

Az elvi döntésnek vehető határozat tehát egyszeriben megszünteti azt a bizonytalanságot, mely az 1898-as bevonult nemszlávok ügye körül keletkezett.

Megbízható helyről nyert információk szerint a kérvények elintézése a beadási sorrendben történik. A kérvényeket az illetékes csapatot elküldi a felettes divízióhoz, mely a lehető legrövidebb időn belül meghozza a döntést. A határozatot a divízió megküldi az illetékes kerületi parancsnoksághoz, mely viszont a csapatot utján közli az érdekeltekkel.

A tegnapi napon érkezett határozatok néhány nap múlva rendeltetési helyükre jutnak s így valószínű, hogy rövidesen hazatérnek az 1898-as születésű nemszlávok közül azok, akik a háboru alatt az osztrák-magyar hadseregben szolgáltak.

A törökök ragaszkodnak követeléseikhez

A „Nemzeti Ujság“ berlini tudósítója érdekes beszélgetést közöl Mehemed Nurri bej, az angorai kormány berlini képviselőjével. Nurri bej a következő érdekes kijelentéseket tette nyilatkozatában:

— A jövő események az antanttól függenek. Bármi is legyen az antant döntése, nem téríthet el bennünket a megkezdett útról. Leghatározottabban hangsúlyozom, hogy Mustafa Kemal pasa és vele az egész nemzet ragaszkodik az összes követelésekhez. Anatólia Törökországa marad és vissza kell kapjunk Tráciát is a Marica vonalig, beleértve Drinápolyt. Természetesen Konstantinápolyra vonatkozólag is fenntartjuk szuverén jogainkat. Tudom, hogy Anglia számára a Dardanellák és a Bosporus kérdése a legnagyobb nehézségeket nyújtja.

Mi készek vagyunk engedményeket tenni az angol álláspontnak. A tengerszorosok legyenek szabadok, de csakis a kereskedelem számára. A nemzetiségi kérdést minden nagyobb nehézség nélkül lehet szabályozni. Az angorai kormány készséggel hajlandó a Törökországban lakó kisebbségeknek ugyanazokat a jogokat megadni, amelyeket a nemzeti kisebbségek

Jugoszláviában, Cséhszlovákiában és Romániában élveznek.

E nyilatkozattal kapcsolatban meg kell említenem azt, hogy a svájci vöröskereszt budapesti delegátusát Reding — Biberegg báró kormány diplomáciai misszióval Athénbe, majd onnan Konstantinápolyba, Brüsszába és Smirnába küldötte. Reding báró ellenőrizni fogja a törökök viselkedését az újonnan hódított területeken és missziója két hónapra terjed.

Gospodarska Banka d. d. Novisad (Gazdasági Bank r. t. Ujvidék)

Elfogad felmondás nélküli befutásokat, amelyeket a legkedvezőbb kamattal mellett tőkésít.

Az intézet minden bankszakmába vágó üzletekkel foglalkozik. 3664-1-29

semmisen lehetetlen! Ahogy mosolyogva fizetik ki a Zwieback százmillió hermelinekészetét, — ugyanolyan könnyed, zürichgesztussal fizetnék ki egy-egy Van Dyck, vagy Brueghel árát.

A schönbrunni kastély szobáit is ötezer koronáért mutogatják, Schönbrunnba különben autóbussz visz az Opérából; tizenhétezerért. Mindig több utas jelentkezik, mint amennyi a hely.

A Belvederebe kiállított nevezetes gobelineket mindössze háromezer koronáért mutogatták. De a múzeumokban, kiállításokon egy-egy külföldi mellé csakhamar csatlakozik egy kísérő, magyarázó is, aki a felváltott tizezer koronás „apróját“ bezsebeli.

Japánok, angolok, franciák az operában.

A komoly színházak közül, a Staatsoper látogatják leginkább a külföldiek. Egy Jeritzaelőadás, vagy egy ballet valóságos paradicsomot jelent a jegyzéreknek. Mert bécsin kívül ki állna sorba azért a pár ezer korona különbözötért, amit nemzetközi zsargonban beszélő jegyzérek a jegy rendes árán felül számítanak.

A földszinten és a páholyokban japánok, angolok, franciák és olaszok gyönyörködnek. A szenzáció ruhákba vetélkednek a galériák szerény, sőt mondhatni kopott osztrák hölgyközönségével. A legcsodálatosabb szörmék, selymek, bársonyok és ékszerek vonulnak fel az opera folyosóján.

A férfiak lomposak és szürkék. A kis szeműveges japánok valami különös, modorcs eleganciával feszengenek a sok európai férfi között. Drága, rikitó selyemnyakkendők elcsusznak a galériá alól és a fehér zsebkendő is minduntalan elrendetlenkedik a szivarzsebben.

— Jeritza — skandálják száztízle kiejtéssel.

Az operában is inkább a színpadot, a rendezést, a jelmezeket és; „die Jeritzát“ nézik, semmint a zenét hallgatják. Az mondják, ha már itt vagyunk a múzeumok, Schönbrunn és egyéb látnivaló után, megnézzük a Jeritzát is.

És fenn, a harmadik, negyedik emelet hátsó soraiban, a hét-nyolc-ezerkoronás olcsó helyeken, nagyhajú fiúk, meg rövidhajú lányok behunyott szemmel andalognak a bársonyszékeken, A bécsi zeneakadémia növendékei. Ők képviselik a zenepublikumot a bécsi operában.

Előadás után hosszú autókigyó vonul az opera elé. A földigérő prémekek és bársonyok beszökkennek a lakk-pagodákba, és egy-egy mulató vagy bár címét éneklik a sofför felé. A kis osztrák diákok meg diáklányok pedig a harmadik és negyedik emeletről a színészbejáró felé tolonganak, hogy autogramot kérjenek Jeritzától, vagy Strausztól.

Aztán boldogan rohannak haza és lenézik a Graben és a Kaerntner-Strasse szédült autókörzóját és az egész gazdasági problémát elintézik futtában egy szóval:

— Die Austländer!

§ **Diplomácia és nagyképeség.** Amióta az angol imperiumot Konstantinápolyban és környékén annyi kellemetlen tapasztalat éri, az angol sajtó fufangja és a diplomácia nyelvének dühöngő simasága nem győzik a flastromragasztást-Kemál pasa hadiszerencsége fölött. A nyájas olvasó két hét óta nagyon mulatós és kellemes szórakoztatót talál mindazon angol jelentésekben, amelyekből mindinkább kitűnik, hogy a tengerszorosok angol módra elkészített „szabadságának“ napról-napra rosszabbak a kilátásai. Az angol sajtó félszemmel nézi a görög-török eseményeket és az összes félhivatalos közlemények mind reménytelenebbül próbálják elhitetni, hogy nem holdtölte van Konstantinápoly felett, hanem holdfogyatkozás. Londonban alapjában véve nem is olyan tájékozatlanok és az angol távirati ügynökségek nem mindig sikerült virágénekstílyben, néha tesznek is egy-egy szomorú önvallomást, amelyek értelme azonban csak az alábbi siffre szerint található meg. Például:

„A szövetségesek képviselője kijelentette, hogy Kemal pasa közlései alapul szolgálhatnak a további fejtegetésekre.“ (Az angol tengeri haderő még nem vonult fel, a helyzet bizonytalan. Az angolok egyelőre, hogy időt nyerjenek, „fejteleni“ igyekeznek.)

„A Reuter iroda jelenti: A tengerszorosok szabadságának megvédése a szövetséges hatalmak közös érdeke.“ (Értsd: A francia és olasz hadihajók vonatra ültek és vízbenhagyták az angolokat.)

„Londoni hivatalos körök véleménye szerint Angliának nincs szándékában megsérteni a török állam szuverenitását.“ (Értsd: Kisebb angol csapatokat a törökök elpáholták a semleges zónában.)

„Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok kormánya ma hivatalosan közli, hogy a török-görög konfliktusban teljesen semleges álláspontot foglal el.“ (Értsd: Az Egyesült Államok mindkét háborús félnek arannyal történő készfizetés ellenében hajlandók municiót szállítani.)

„London. Az angol minisztertanács ma megállapította, hogy a görögök helyzete katasztrófális.“ (Értsd: Egy angol hadosztályt Csanak-környékén szétverték a török csapatok.)

„Konstantinápolyból szikratáviratozzák: Harrington angol tábornok ma a szövetséges újságírók előtt kijelentette, hogy az angol haderő minden eshetőségre készen áll.“ (Értsd: Az angol haderőt tegnap katasztrófálisan megverték.)

„Lloyd George: A mai nappal a háborús veszély megszűnt. A helyzet megérett a béketárgyalásokra.“ (Értsd: Az angol hadsereg rendkívül gyorsan kiűrtette Konstantinápolyt.)

Elsőrendű tűzifa

Bükk hasábfu wagon és hajtételekben minden mennyiségben a legkedvezőbb áron kapható

DORDE BIRDIĆ

3381 3-0 Novisad, Futoška ulica 2. szám

Telefon: 189. — Telefon: 189.

HIREK

*Hát nem jelentkezik!
avagy:
Egy örült monológja*

Halló, nagysád! Halló! Hetvenhárom perce mult e pillanatban, hogy itt ülök a telefonkagylónál, s drukkolva, izgatottan, remegve és felborzolt hajjal lesem, ó könnyeborult szempillákkal lesem, hogy mikor jelentkezik a Központ. Hetvenhárom, azaz most már hetvenkilenc perce, Nagysád! Ezt onnét tudom pontosan, mert az órát kivettem magam elé. Azóta ismét negyedkört mászott be a mutató és kegyed, ó Nagysád, nem hajlik esdő könyörgésemre. Ismétlem, a hajam fel van borzadva, Nagysád! Kilencvennyolc perccel ezelőtt becsengetett magához a Szerkesztő: — Csutka munkatárs, szóljon be a szabadalmi hivatalhoz, s ha félóra múlva nincs itt a tudósítás, elsején mehet!... Jaj, Nagysád, azóta negyedik félórája, hull rólam a verejték a telefonfülkében, kérek, suttogok, könyörgök, jajgatok, üvöltök és maga, ó Nagysád, iszonyu hallgatásával minden pillanatban újabb kést döf a szívembe, Nézze, Nagysád, ez egyszer udvarias próbállok lenni, s most már követelem, jelentkezzen és kapcsoljon, különben lövök abba a telefonba! Három neveletlen gyermekem van otahaza s az elsejei felmondás jogérvényes immár, most százhuszonhárom perce rángatom a telefonhorgot. Nagysád, goromba leszek! E pillanatban tisztán hallottam, Nagysád, hogy önök odabent a Központban, egy most olvasott regény témáját vitatják meg s a hatást, melyet önökre a regény gyakorolt. Nem vagyok komisz ember, Nagysád, de mégis komisszág, hogy az elmúlt hónapban kétszer is be akarták vasalni rajtam a telefon előfizetési díját s hiába mutattam be a nyugtát. Harmadszor is rábírták, hogy fizessek, mert kikapcsolnak! Nagysád, a teremtsit, kapcsoljon már! Nem hallja, hogy zug odakint a vihar? Halló! Halló! Na, mi lesz? Mi lesz? Nagysád, az ég peremén feltérszett már a rózsaujjú hajnal, a lapot nyomtatják már! Nagysád! Nagysád! Elsején kirugnak! Halló! Halló! Halló! Itt 68—91! Központ? Nem! Ki zug ugy a kagylóban? Megörülök! Nagysád! Valami belevágott a telefonba! Talán az ég csapott bele a nyílával, mert megsajnált szenvedéseimért?! Nagysád! Nagysád! A kagyló kirepült a kezemből, a horog a falnak vágódott, mikrofon, acéllapok, tekercsek drótok repülnek és rugnak. Nagysád! Nagysád! A mennykő volt mégis! Nagysád, jönnek értem, zubbonyt huznak rám! Azt hiszem, megörültem! Hasonló jókat, ó Nagysád!

— **Katonai pompával temették Povrzanovics pilótakapitányt.** A tegnapielőtti halálosvégi repülőkatasztrófa áldozatát, Povrzanovics pilótakapitány koporsóját, amint már megirtuk, a beltéri kath. templomban ravatalozták fel. A gyászszertartás szerdán délelőtt folyt le, a város részvétének impozáns megnyilvánulása mellett. A bronzkoporsót a virágok és koszorúk tömege valóságosan elborította, s mellette katonai diszorség állott fel. A gyászszertartás után a halott kapitány barátai emelték vállukra a koporsót, s így vitték ki a templom előtt álló halottaskocsira, majd megindult élen a gyászindulót játszó katonazenekarból, számos tisztből, egy gyalogos disszázadból álló gyászmenet az állomás felé. Povrzanovics kapitány holttestét, anyja kívánságára Zagrebban, szülővárosában helyezik örök nyugalomra.

A magyar hadikárpótlás sorsa

Egy év óta folynak már a jóvátételi tárgyalások

Budapest. (Eredeti távirat) Az utóbbi napokban a sajtó útján ismét olyan hírek kerültek forgalomba, hogy az antant Magyarország-tól a jóvátételi kötelezettségek azonnali teljesítését követeli. A „Pesti Napló” munkatársa illetékes helyen érdeklődött e hírekről, ahol a következő felvilágosítást kapta: A jóvátétel körüli tárgyalások már egy éve folynak és ezek során a kormány mindent elkövet, hogy az antanttal a kérdést a lehető legkedvezőbbben elrendezze. Ezért utazik Korányi is Párisba, ami azonban korántsem jelenti azt, hogy valami újabb vagy sorsdöntő momentum merült volna fel vagy ultimátum érkezett volna. A tárgyalások anyagába beletartozik az állatjóvátételen kívül még számos más probléma, így a románok által okozott károk megállapítása, a le-

csatolt területeken elkönfiskált államjavak kérdése, a bankok ottani érdekeltsége és még több más kérdés, mely mindig újra megvitatás alá kerül. A hadikárpótlás illetve jóvátétel olyan formában, mint Németországban, Magyarországgal szemben nem vetődött fel, sőt a kormány reméli, hogy ily értelemben nem is lesz szó róla. Az ország gazdasági helyzete ugyanis oly kétségbeesítő és az eddigi veszteségek is oly nagyok, hogy ezt az antantnak is tekintetbe kell vennie, bár ilyen irányban a tárgyaló felek sem kedvező, sem kedvezőtlen támpontot még nem tudtak szerezni. A kérdésnek tehát ezidőszerint különös aktualitása nincs, ezért minden ezen túlmenő híresztelés csak kombináció vagy pedig spekuláció.

— **Sztrájkba léptek a novisadi szabómunkások.** A novisadi szabómunkások ma bejelentették a munkahivatalnál, hogy teljesítellen bérkövetelések miatt kimondották a sztrájkot. Mától kezdve az összes szabóműhelyekben, ahol a főnökök nem dolgoztatnak, megállott a munka. A szabómunkások az eddigi 30 koronás órabér helyett 40 koronát követelnek, emellett az átalánybérek 20 százalékos felemelését is kérik. A novisadi szabómunkások legutóbb ez év tavaszán sztrájkoltak, amikor száz százalékkal emelték fel órabéreiket. Jelenlegi bérkövetelésükkel szemben a munkaadók elutasító magatartást tanúsítanak.

— **A Munkások Rókkant és Nyugdíj-egyesületének Vezetősége** felhívja az egyesület tagjait, hogy régi tagsági jogaiknak megővése céljából hátralékos biztosítási díjaikat sürgősen fizessék be. A vezetőség folyó évi október 1-én, vasárnap délelőtt 9—11 óráig a Munkásbiztosító Pénztár helyiségében (Andrássy Nyegoseva-utca 30. alatt) hivatalos órát tart.

— **A németek vasuti fűtőházakat építenek Jugoszláviában.** A közlekedésügyi miniszteriumban tegnap konferenciát tartottak, amelyen a Németországból érkezett gyárosok és iparosok is részt vettek. A német gyárosok javaslatot tettek, hogy jóvátétel címén Jugoszláviában vasuti fűtőházakat építenek.

— **A Jézus Szíve szobor** és két menzét költségeire adakoztak: Novotny K. 400 k, Mayer T. 300 k, özv. Weselinovitsné 200 k, Arvainé 240 k, N. N. 160 k, N. N., N. N. 120 k, Weisz Jenő, N. N. 100 k, Szabó E. 80 k, H. I. 60 k, Mehoffer L., Schneiderné 40 k, Hang K. 43 k, N. N. 50 k, Neupauer I., Schubert I., Schoblocher 40 k, Növelde 530 koronát.

— **A Stabil gőzgép kezelési és fűtői vizsgák** október hó 7-én az Inspekció Rádnál Veliki-Becskeken megkezdődnek. A vizsgát tenni hajlandók a szükséges okmányokat ugymint: erkölcsi bizonyítványt, keresztlevelet, a locomobil kezelési bizonyítványt, valamint az előírt gyakorlati bizonyítványt legkésőbb október hó 5-ig az Inspekció Rada Veliki-Becskekre címre küldjék be.

— **Három magyar iskola lesz Bécsben.** Mintegy háromszázötvenezer magyar él Bécsben. A jelentékeny szám ellenére sem jutottak el még arra a fokra, mint a Bécsben élő csehek. Ennek az oka az, hogy a bécsi magyarok nem tömörültek egységes szervezetbe, hanem külön egyesületeket alkottak. A legrégebb ilyen testület a „Bécsi Magyar Egyesület”. A bécsi magyar diákoknak külön szervezete van: a „Bécsi Magyar Akadémikusok Egyesülete”, a „Szent István Egyesület” és a „Bécsi Magyar Iskolaegyesület”. Van végül egy kulturális célokra szervezett testület is, a „Bécsi Magyar

Szövetség”. Ezek az egyesületek mind maguknak vindikálták a vezéri szerepet és a bécsi magyarok kulturális szervezkedése érdekében semmit sem tettek. Nagy Béla, a Budapesten megjelenő *Külföldi Magyarok* című lap szerkesztője nagy munkával és utánjárással elérte végre, hogy az összes bécsi magyar egyesület egy külön szervezetbe tömörül, melynek neve: „Bécsi Magyar Egyesületek Nagybizottsága” lesz. Az új egyesület első dolga három magyar gyakorlati népiskolának felállítása lesz. A szükséges tanerőket Budapestről kapják, a helyiségeket Bécs városától. A három iskola költségeit pedig az egyesületek viselik. Az iskolák legközelebb már meg is kezdik működésüket.

— **Ujabb behívások.** A becskerekai katonai ügyosztályhoz tegnap rendelet érkezett, mely szerint az 1898., 1899., 1900. és 1901. évfolyambeli nemszláv hadkötelesek közül mindazok, akiket a sorozások alkalmával a vasuti ezredhez osztottak be, bevonulni tartoznak. A rendelet a bevonulás idejéről október 13-ikát jelöli meg. A behívottakat idézés útján értesítik. A vasuti ezredhez Becskerekről is szép számban osztottak be hadköteleseket, leginkább lakatosokat, gépészeket és vasmunkásokat.

— **A szerbül nem tudó tanárok át-helyezése.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszter elrendelte a középszintű igazgatóknak, hogy a szerb nyelvből nem vizsgázott, csak magyarul tudó és a magyar osztályok beszüntetése folytán beosztás nélkül maradt tanárokat szólítsák fel, hogy adják be áthelyezési kérvényüket. Különösen nehéz helyzetbe kerültek a kereskedelmi iskolai szaktanárok, mert magyarnyelvű kereskedelmi iskola legfeljebb egy lesz az országban, nem marad tehát egyéb választásuk, mint tiszta szerb vagy horvát vidékre kérni az áthelyezést, hogy így mielőbb elsajátítsák az államnyelvet.

— **Amerikai párbaj miatt lett öngyilkos dr. Julianszki Viktor.** Tegnapielőtti számunkban megirtuk, hogy pétervárad lakásán Browningiával föbelőtte magát dr. Julianszki Viktor orosz menekült, az egyik helybeli bank tisztviselője. Az öngyilkossággal kapcsolatosan megindult vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen ember amerikai párbaj áldozata. Az ügyben gyanúsítottak kihallgatása folyik a rendőrségen.

— **Új közgazdasági lap Novisadon.** Október hó elején egy ismert novisadi közgazdasági szakértő szerkesztésében gyárosok, iparosok és a közgazdaság összes tényezői számára egy modernül szerkesztett, szerb-magyar-német nyelven írott közgazdasági lap fog megjelenni „*Produktus*” címmel. A lap megjelenése iránt gazdasági körökben élénk érdeklődés mutatkozik.

Schicht

„SCHICHT-SZAPPAN” a legjobb!

Kiméli a pótolhatatlan fehérneműt!
Valódi csak „Schicht” névvel és szarvas védjeggyel
Ismét mindenütt kapható!

Schicht

— A volt német trónörökös résztvesz atyjának eljegyzésében. Berlinből jelentik lapunknak, hogy a volt császár eljegyzésének hírére hivatalosan tudatta a hollandi hatóságokkal is, elsősorban a doornii főpolgármesterrel és az utrechti kormányzóval. Ágoston Vilmos főherceg, volt trónörökös, aki Berlinben járt, hogy a szükséges iratokat beszerezze, most visszatért Doornba és szintén részt fog venni atyjának eljegyzésén. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a volt trónörökös szívesen egyezett volna bele atyja házasságába, de előltti elégedetlenségét nem is titkolja, sőt a volt német császár előtt is nem egyszer kifejezte rosszaságát. Potsdam néhány üzlétében hatalmas jegyzékek állanak a közönség rendelkezésére. Ezekén a jegyzékeken írja alá magát, aki a volt császárnak eljegyzése alkalmából szerencsét akar kívánni.

— **Szüreti mulatságot** rendez a munkás vigalmi bizottság szombaton (30-án) este a Három Korona vendéglőben.

— **A háromszéki prefektus metamorfózisa.** Egyik kolozsvári lapban olvassuk az alábbi, nem minden érdekesség nélküli és feltételezhetőbb jellemző kis írást: A sepsiszentgyörgyi járásbíróság tárgyalóterme. Bagatell polgári per, amelynek csak az ad érdekességet, hogy a felperes Ranca Ranceanu Vincutris, Háromszék prefektusa. Alperes a prefektus nagynéje. A bonyodalmas szerződés-ügylet szálainak bontogatása közben egyszerre feláll az alperes, aki régi magyar családból való nemzetes aszszony és a következőket jelenti ki:

Beismerem, hogy 1915-ben Róka Vincével szerződést kötöttem. Mivel azonban a felperest nem Róka Vincének hívják, kérem a tekintetes járásbírószágot, rendelje el annak megállapítását, hogy egykori szerződőfelem Róka Vince azonos-e Ranca Ranceanu Vincutrisal, a háromszéki prefektussal?

A járásbírószág eleget tett alperes előterjesztésének és az azonosság megállapítását elrendelte.

Női és férfifisztviselők

— kezdők és némi gyakorlati rendelkezők — felvétetnek az

Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztárnál

Keresünk továbbá levelezőt, perfect gyorsírót. 10-335

SPORT

* **Palánkai „Sloga”-Verbászi SC. 1:0** (1:0) Biró: Drenkovity (ZAK.) II. oszt. bajnoki. A Palánkán lejátszódott bajnoki mérkőzés váratlanul a palánkaiak minimális goalarányú győzelmével végződött.

* **Verbászi SC I. B. Subotica Amatőr 4:1** (0:1). Biró: Varga (Subotica). A dél-előtti Militicsi bajnoki mérkőzéssel a lábukban nehezen mozgott a néhány tartalékkal játszó Amatőrök I. csapata a fürgé, bár fáradhatatlan, de kevés technikájú verbásziak ellen. Az I.-ső félidőben változatos játék után Amatőr 11-esből vezetéshez jut, s az indisponált VSC csatársor nem képes egyenlítani, dacára, hogy többször ostromolja ellenfele kapuját. A II. félidőben az Amatőr nem bírván a második 20. perces mérkőzést, s letörök, úgy hogy VSC egymásután 4 goalt ér el. — A mezőny legjobb embere Belhmann (VSC) volt, aki I. félidőben a védelemben, majd a támadásban kiváló produkált.

* **A Verbászi SC** vigalmi bizottsága f. hó 23-án este egy nívós műsornak kabarcéstélyt rendezett, mely úgy auyagilag, mint erkölcsileg nagyon jól sikerült. Ez is okozta a palánkai vereséget.

* **Ismét válogatott** kísért. Ezuttal október 8-áról van szó, mely napon állítólag a belgrádi válogatott ellen kellene csapatunknak kiállani. Az illetékeseknek jó volna már most érdeklődni. Vagy ismét elég lesz három nap az előkészületekhez?

Előkészítik a novisadi mintavásárt

Előértekezlet a novisadi Ipar- és Kereskedelmi Kamarában — Bizonytalan még a kiállítás ideje — Vajdasági, vagy országos kiállítás?

(Saját tudósítónktól). A novisadi Ipar- és Kereskedelmi Kamarában szerdán este, a kamara tagjainak részvételével látogatott előértekezletet tartottak a novisadi mintavásár megrendezésének ügyében. Az előértekezlet egyelőre csak a kiállítás címében állapodott meg. „Országos nagyipari, ipari és kereskedelmi kiállítás” szöveggel. Az értekezlet alatt élénk vita fejlődött ki, amelyben egyesek amellelt foglaltak állást, hogy a kiállítás csak a vajdasági ipar- és kereskedelem termékeinek adjon helyet, míg mások Novisadon az egész ország iparának reprezentatív kiállítását kívánták megrendezni. Abban azonban az összes vélemények megegyeztek, hogy a kiállításról eleve is kizárják a külföldi ipar termékeit.

A vajdasági iparkiállítás tervét támogatók állásfoglalásuk mellett különösen a mind súlyosabbá váló novisadi lakáshiánnyal érveltek. Apatin csak a nagyközség ipara számára rendezett kiállítást és így is kb. 10.000 látogató elszállásolásáról kellett gondoskodnia. Ha Novisadon országos kiállítást rendeznek, minimálisan ötvenezer vendégre lehetne számítani, ezek elszállásolását pedig a mai novisadi lakásvizonyok mellett lehetetlenség biztosítani.

A kiállítás helyére és idejére vonatkozólag az előértekezlet nem hozott határozatot, ezekben a kérdésekben a két hét múlva összeülő újabb értekezlet fog dönteni. Az értekezlet esti 8 órakor ért véget.

* **Hauslohner I.** a VSC. kitiltott csatára, kinek büntetése rövid idő múlva letelik, — nem jön Novisadra az NTK-ba, hanem tovább is a VSC-ban játszik.

* **Nagy elismerést** érdemel Vékes Dezső, válogatott csapatunk menagera. Fáradhatatlan munkálkodása, mellyel a játékosok legapróbb igényeit is kielégíteni iparkodott teljes sikerrel járt. Bizonyos, hogy mindig hálával fognak játékosaink a novisadi „Kiss Gyulára” gondolni.

* **Egyesületi hírek:** A NAK első csapata vasárnap Beogradban játszik a Konkordia ellen, bajnoki mérkőzést. Az ifjusági I. pedig Beocsinban vendégszerepel. hova autón mennek ki. Ezuton is felhívja a NAK vezetősége, mindkét csapat tagjait, hogy a mai nagyfontosságú tréningen és a holnap esti szakosztályi értekezleten (Maros vendéglő) okvetlen jelenjenek meg.

Ugyancsak pénteken a Gyűlészi vendéglőben a NAK kerékpáros szakosztálya is értekezletet tart, a vasárnapi beogradi kirándulás megbeszélése céljából.

* **Kinizsi és Unirea** újból közös rendezésben nemzetközi mérkőzést bonyolítottak le vasárnap és hétfőn. Kinizsi—Donaustadt (Wien) 4:2. (3:1). Biró Steinhübel. A bécsiek tetszetős lapos passzjátékkal dolgoznak, az első gólt a vendégek érik el 12. percben. A Kinizsi hémorosan egyenlít, majd fölénybe kerül és egyenlít, majd fölénybe kerül és Frech révén magához ragadja a vezetést. A második félidő változatos játék képét mutatta.

* **Unirea—CG CFR 1:1** (0:0)

* **Donaustadt—Unirea 3:3** (2:1), Biró Steinhübel.

A bécsiek jobbak voltak és csak az Unirea lelkesedésének tulajdoníthatják az eldöntetlen eredményt.

* **Kinizsi—CG CFR. 5:5** 2:0

A CG. kintinő szereplésénagy meglepetés. A vasuti tisztviselők egylete egyszerre a nagy román egyletek sorába lépett.

Tőzsdei árfolyamok

Z a g r e b, szept. 27. London 278—292, Newyork 65—67, Milánó —, Páris 500—504, Prága 200—205, Berlin 460—490, Zürich 1230—1240, Amsterdam 27—, Bécs 0'08—, Bukarest 43—44, Budapes 2'75—2'80, Szófia —, Varsó —, Brüsszel —, Madrid —.

Z ü r i c h, szept. 27. Zárlat. Berlin 0'3350 (0'335), Hollandia 207'75 (207'35), Newyork 535'75 (536—), London 2363 (2364), Páris 40'80 (40'72), Milánó 2287 (2252), Prága 1615 (1690), Budapest 0'2250 (0'215), Zagreb 1'80 (1'825), Varsó 0'0650 (0'07), Bécs 0'00750 (0'0075), bélyegezett osztrák korona 0'00875 (0'00875).

Felelős szerkesztő: **Dr. Szlezák Rezső**
Kiadótulajdonos: **Fáth Ferenc és társai**

Elárusítónő felvétetik

a Dornstüdtler cukrászdában.

Rifutó fiu

jó fizetéssel azonnal felvétetik. Bővebbet **Ábrahám** könyvkereskedésben.

FÉRFI DIVAT- LAPOK

szabásmintával fali mappával kézikönyvvel

10, 15 és 25
dinars árban.

Kapható: Schmo'ka könyvnyomtatásnál Futoska-puf 2 Viedeki rendelések utánvétellet!

Nyilt-tér*

ÉRTESESÍTÉS.

T. üzletfeleimnek és ismerőseimnek szives tudomására hozom, hogy Fuchs hirdető vállalat kötelékéből a mai napon békés uton megváltam és **Productus** címen a jugoszláviai gyárosok, iparosok és nagykereskedők részére szaklapot indítok.

Továbbra is szives támogatásukat kérve, vagyok kiváló tisztelettel
Novisad, 1922. szept. 28.

Ladányi Lajos.

ÉRTESESÍTÉS.

Miután a mai napon Ujvidékről véglegesen elutazom, ezuton mondok szives Istenhozzádot összes barátaimnak, ismerőseimnek és i. t. ügyfeleimnek, akiket 11 évi ujvidéki működésem alatt becsülni és tisztelni tanultam. Egyben tudatom, hogy

Budapesten, IV. ker., Sö-u. 4. sz. a. bank és tőzsde bizomanyi valamint export import vállalatot létesítettem.

Végtelenül örömmre fog szolgálni, ha ujvidéki ismerőseimnek ez új vállalkozásom ügyében továbbra is rendelkezésére állhatok.

Novisad, 1922. szept. 28.

KIRTZ JÓZSEF,

a Gospodarska Banka volt igazgatója.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Apró hirdetések.

BADAI állást keresek
mielebbi belépésre. Cim
a kiadóban.
3668-2-3

IZLESES NYOMTAT-
VÁNYOKAT készít Novi-
sádon a Gutenbergkönyv-
nyomda, Szabadság-tér 1.

GUMBINGER FERENCZ

gépgyár és javítóhely Novisad, Darányi-telep,
postafiók 57. — BEZENICA vas- és acélöntőde,
Osijek III. vojvodinai képviselője.

Átvesz megbízásokat öntvényekre minta vagy rajz
szerint a legolcsóbb napiáron a legrövidebb száll-
ítási határidő mellett, malom és téglagyári be-
rendezésekre, szivógáz generátorokra, kör- és
szalagfűrészekre stb. — Állandó raktár közlőmű-
alkatrészekben, u. m.: függő- és faligymok, csap-
ágyak, tengelykötők, állítógyűrűk stb. nyersen vagy
megmunkálva. — Vállal mindennemű gépjavitást
és hengerrovátkolást.

**Alkalmas ujonnan
épült ház**

3 nagy lakással és megfe-
lelő melléképületekkel, azon-
kívül egy nagy konyha kert-
tel azonnal eladó. — Egy
lakás azonnal átvehető. —
Cim a kiadóban 3454-a-0

ARANY-

és ezüstárak, zseb- és
fali órák, china ezüst
tárgyak és evőeszkö-
zök nagy választék-
ban a legolcsóbb árak
mellett kaphatók. —
Ékszerek átalakítá-
sa, óra és ékszer-
javítások a legszeb-

ben és leggyorsabban eszközöltet-
nek. Minden nálam vett vagy ja-
vitott óráért egy évi jótállás.

Egy perfekt órásságod állandó
alkalmazást nyer.

ERTL BÁLINT,

ékszerész és órásnál Novisad, (Ujvidék)

Pályázati hirdetmény.

A novisadi rom. kath. hitközség
a rókusai templomban megüresedett

kántori állás

betöltésére pályázatot hirdet.

A kántori oklevéllel rendelkező
pályázók ajánlataikat a fizetési igények
megjelölésével f. évi október hó 10 ig
nyújtják be a

3-0

Novisadi Rom. Kath.
Plébánia Hivatalhoz.

ÉRTESÍTÉS. Október hóban a jugoszláviai gyárosok és
iparosok részére „PRODUCTUS“ címen
szaklapot indítunk, mely lapban minden egyes cikk három nyelven,
szerbül, németül és magyarul jelenik meg.

A PRODUCTUS egyetlen gyáros, iparos és nagykereskedő író-
asztaláról sem hiányozhat és így a lapra való előfizetés és az abban
való hirdetés igen célszerű.

A PRODUCTUS előfizetési ára fél évre 90 dinár.

Hirdetési megbízások és előfizetések közvetlenül a kiadóhivatal-
hoz — Postafiók 137. — intézendők. Kiváló tisztelettel.

„PRODUCTUS“ szerkesztősége és kiadóhivatala
Novisad, Postafiók 137.

Belvárosban szép

3673-1-2

irodahelyiség

kiadó. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Keresek 3000 dinár kölcsönt

jó kamat, illetve haszonrésze
sedés ellenében. „Műszerész“
Željeznička ul. 80 Otthon
vagyok d. u. 4 óra után.

Ing. Kovács és Tsa

gépészmérnöki iroda, gépműhely
Novi Sad,
Željeznička (Patófi) ulica 84 szám.

Készítünk hengerfurókat, gőzgenerátorok-
kat, ventilátorokat csavarkerekeket motor-
vezérlésekhez és hengerekhez, valamint
nyilas kerekeket Készítünk kup, fogas és
csigakerekeket.

**Végzünk hengerrovát-
kolást malmok részére.**

Vállalunk hengerfurást mindennemű
motoroknál és gőzgépeknél, teljes javítással.
Felveszünk tanoncokat.

Asztalos tanoncok

5-10 felvételtnek. Cim a kiadóban.

Fiatal leány

3661-2-2

perfekt levelező

állást keres azonnali belépésre. Cim
a kiadóhivatalban.

**Üzlet-
áthelyezés**

Ezton értesitem a n. é. közönséget, valamint vevőimet és
ismerőseimet, hogy a Futaki-ut 50. szám alatt lévő

Fűszerüzletemet

Futaki ut és Gajeva (Könyök) utca sarkán lévő ujonnan meg-
nyílt helyiségbe helyeztem át és e hó 26 án nyitom meg
Tisztelettel: Knipi György, kereskedő.

ÉRTESÍTÉS!

Angol—cseh öltöny, felöltő és
téli kabát szövetek

nagy választékban olcsó áron kaphatók

Gavra J. Polit czégnél

Novisad, Kralja Petra u. 15. szám.

A városi gyógyfürdőben

Novisadon az összes éttermi és
kerti berendezések e hónap
végén szabad kézből eladók és
pedig: egy sörapparat 2 csap-
pal, székek, asztalok, fehér-
nemű, evőeszközök stb.

3622
2-2

Értekezni lehet a fürdővendéglő éttermében.

Fényképeket

minden minőségben elismert első
rendű művészi kivitelben azonnali
szállításra mérsékelt árak mellett
(750.— koronától feljebb)

Nagyobbít „ARTOS“ fényképezési műintézet

Zagreb, Postafiók 154.

Ezen hirdetés beküldője 5% enged-
ményben részesül. 3320-15-25

APOLLO
MOZGÓ

SZEPT.
28

BAJAZZOK.

Dráma 5 felvonásban. Főszerepben
Olaf Föns és Gundrum Brun.